

“การแพทย์มดรู” ...ช่วยป้องกันความพิการ

เพราะสมองเป็นอวัยวะสำคัญ เปรียบเหมือน “ซีพียู” ของเครื่องคอมพิวเตอร์ คอยสั่งบัญชาการให้ร่างกายส่วนอื่นๆ ทำงาน แต่เมื่อ “ซีพียู” หรือสมองของเราป่วย แน่แน่นอนว่าต้องส่งผลกระทบต่อชีวิตอย่างมากมาย! ด้วยเหตุนี้การแพทย์สมัยใหม่จึงได้พัฒนาเทคโนโลยีการผ่าตัดสมองอย่างต่อเนื่อง (จากเมื่อหลายสิบปีก่อน หากแพทย์วินิจฉัยว่าต้องมีการผ่าตัดสมอง ญาติและผู้ป่วยส่วนใหญ่อาจถึงขนาดต้องมีการทำพิธีกรรมไว้ล่วงหน้า ด้วยเกรงว่าหลังการผ่าตัดผู้ป่วยจะไม่เหมือนเดิม ทั้งการทรงตัว, ความทรงจำ หรือแม้กระทั่งหลับไหลเป็นเจ้าของนิทรา) ซึ่งปัจจุบันมีทางเลือกใหม่เรียกว่า Minimally invasive surgery หรือ Keyhole surgery นิยามตามภาษาไทยว่า “การแพทย์แบบมดรู” หรือการผ่าตัดสมองแบบเล็ก

นพ.เมธี วงศ์ศิริสุวรรณ ศัลยแพทย์ประสาท ศูนย์สมองและกระดูกสันหลัง รพ.วิภาวดี ผู้นิยามคำว่า “การแพทย์มดรู” ให้ข้อมูลว่า “โดยทั่วไปแล้วเมื่อแพทย์วินิจฉัยว่าท่านหรือญาติป่วยด้วยโรคที่มีสาเหตุมาจากความผิดปกติในสมองซึ่งจำเป็นต้องได้รับการรักษาโดยการผ่าตัด แน่แน่นอนว่าต้องสร้างความตกใจไม่น้อย ไหนจะปัญหาเรื่องความเสี่ยงที่จะเกิดความพิการทุพพลภาพ ความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นหลังการผ่าตัด หรือแม้แต่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน จะไปทำงานตามเดิมได้หรือไม่ พักพื้นนานเท่าไร ด้านสุขภาพสตรีก็อาจมีปัญหาเรื่องการโกนผมทั้งศีรษะ สร้างความทุกข์ทั้งร่างกายและจิตใจ รวมถึงการเสียโอกาส ซึ่งปัญหาทั้งหมดสามารถบรรเทาหรือหลีกเลี่ยงได้ด้วยการผ่าตัดสมองแบบ Minimally invasive surgery หรือ Keyhole surgery”

“การใช้กล้องจุลทรรศน์ในการผ่าตัดสมอง ช่วยในเรื่องการขยายภาพสำหรับการผ่าตัดสมองและไขสันหลังในสวนลึก ทำให้ศัลยแพทย์สามารถมองเห็นในส่วนที่ลึกของสมองได้ชัดเจน เช่น เส้นประสาทสมอง เส้นเลือดสมอง เนื้องอกสมองหรือไขสันหลัง ก้อนเลือดที่คั่งในสมอง ตัวกล้องจะต่อเข้ากับเครื่องบันทึกภาพและถ่ายทอดสัญญาณออกทางจอมอนิเตอร์ ซึ่งสามารถบันทึกภาพระหว่างการผ่าตัดไว้เพื่อประโยชน์ในการรักษาต่อเนื่อง โดยหลักการของการผ่าตัดสมองแบบเล็ก คือ เปิดแผลขนาดเล็กเพียงเพื่อให้ลำแสงของกล้องสามารถเข้าถึงบริเวณผ่าตัดที่อยู่ลึกได้ โดยไม่กระทบต่อการรักษาโดยรวม แผลเล็กที่สุดที่ทางโรงพยาบาลเคยทำคือ ๒-๓ ซม. ขึ้นอยู่กับโรคและระยะเวลาที่ผู้ป่วยเป็นมาก่อนรับการรักษา โดยการผ่าตัดดังกล่าวมีข้อดีว่าการผ่าตัดแบบเดิม (เปิดกะโหลก ศีรษะและสมองขนาดใหญ่เป็นฝ่ามือ) คือ ระยะเวลาการผ่าตัดลงมาก ซึ่งจะมีผลดีทางอ้อม เช่น ลดอัตราเสี่ยงที่จะเกิดโรคแทรกซ้อนจากการผ่าตัด เป็นต้นว่าการติดเชื้อ การบวมของสมอง, ลดความเครียดของญาติระหว่างการรอผ่าตัด เช่น จากเดิมอาจรอตั้งแต่ ๔-๑๐ ชั่วโมง ปัจจุบันการผ่าตัดสมองบางชนิดสามารถเสร็จสิ้นได้ในเวลาไม่ถึงชั่วโมง ลดความเจ็บปวดที่เกิดขึ้นหลังผ่าตัด เนื่องจากแผลมีขนาดเล็ก, ระยะเวลาพักฟื้น รวมถึงลดค่าใช้จ่าย ฯลฯ”

ในปัจจุบันโรคทางระบบประสาทเกือบทุกชนิดสามารถรักษาด้วยวิธีการดังกล่าวได้แล้ว เช่น เนื้องอกในสมอง เนื้องอกในไขสันหลัง เส้นเลือดสมองผิดปกติ เลือดคั่งในสมองทั้งที่เกิดจากเส้นโลหิตในสมองแตก หรือจากอุบัติเหตุ ทั้งนี้ ประสาทศัลยแพทย์จะเป็นผู้พิจารณาเลือกวิธีการรักษาร่วมกับญาติและให้ข้อมูลก่อนตัดสินใจ! ทั้งนี้ทั้งนั้นพึงระลึกว่า บริเวณสมองประกอบด้วยเซลล์หลายชนิด เรียงกันเป็นใยแมงมุม แต่ละเส้นมีขนาดเล็กมากๆ โดยเฉพาะบริเวณก้านสมอง หากผิดพลาดเพียง ๑-๒ มม. หมายถึงความพิการตลอดชีวิตหรือเสียชีวิต ดังนั้น การดูแลรักษารวมถึงการผ่าตัดสมองจึงถือเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและสำคัญมากในทางการแพทย์ ที่ญาติต้องปรึกษาแพทย์และหาข้อมูลรวมถึงทางเลือกในการรักษาให้รอบด้านก่อนรับการรักษา

ที่แน่ๆ ก่อนรับการรักษาวิธีการที่ดีที่สุดคือ “ป้องกัน” สมองของตนเอง คุณหมอเมธีย้ำว่า ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ทานอาหารครบห้าหมู่ แล้วก็เอ็กเซอร์ไซส์ สมองด้วยการ เล่นเกมวันละนิด คือการบำรุงสมองที่ดีที่สุดแล้ว นอกเหนือจากนั้น “หมวกกันน็อค” ก็ยังเป็นฮีโร่ในเคสของผู้ป่วยโรคสมองที่เกิดจากอุบัติเหตุ หากสนใจรายละเอียดเพิ่มเติมอื่นๆ ลองเข้าไปปรึกษาก่อนที่ ศูนย์สมองและกระดูกสันหลัง ชั้น ๒ รพ.วิภาวดี

แหล่งข่าว : [สยามรัฐออนไลน์](#) วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2553

